

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi, katere je treba vneprej plačati se računajo po dogovoru. — Izdaja konsorcij „Goriške Straže“. Odgovorni urednik: Roman Čej
Tisk: „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Vetturinisti štev. 9.

Ne bi prišli do konca, če bi naštevali nastope raznih pevskih in tamburaških društev z različnimi točkami. Polni bogatega sporeda so bili: Pevsko in glasbeno društvo iz Gorice, Pevsko društvo iz Bilj in domače mirenško društvo, ki je s svojimi pevci, tamburaši in igralci dokazalo, da lepo napreduje in da ima sijajno bo-

dočnost pred seboj, da bo lahko še v lep
zgod vsem ostalim društvom.

Omeniti moramo tudi nastop g. po-
slanca dr. Podgornika, ki je vrnil pozdrav
in povdaril napredek in razvoj našega
društvenega življenja v enem letu, kar je
sad našega neumornega truda. Treba se
je zahvaliti vsem onim, ki so se trudili za
to, danes jim je treba častitati. Povdariti
je treba tudi medsebojno vzajemnost dru-
štev. To je poročilo za našo lepo bodo-
čnost. To gojenje umetnosti po naših dru-
štvih je velikega pomena. Če se bo mla-
dina oklepala društev, bo naš narod re-
šen. Na ta način bomo prišli do cilja:
ohranili bomo zemljo, na kateri živimo in
naš rod.

Do poznega večera ni bil izčrpan bo-
gati program te slavnosti. Navzoče občin-
stvo, ki je šlo nad 2000 ljudi, je šlo za-
dovoljno domov. Po slavnosti se je razvi-
la prosta zabava, na kateri so prepevali
pevci in udarjali neumorni tamburaši. Še
dolgo nam bo v spominu ta lepi dan.

Kakor čujemo je tudi materijalni uspeh
prireditve prav dovoljen: društvu bo
ostalo na razpolago primerna svota za
razne nujne društvene potrebe kot knjiž-
nico itd. — Firma Teodor Hribar v Gorici
je ob priliki prireditve darovala društvu
50 L., za kar ji bodi izrečena prisrčna za-
hvala!

Junaki.

Fašisti hitijo z vso silo, da dokažejo
svetu, kako upravičen je klic našega ljud-
stva po pomoči proti barbarstvu, kako
tehtne so bile papeževe besede in kako
upravičene.

Jedva so požgali Narodni dom pri Sv.
Ivanu v Trstu in se še krčijo naše pesti v
sveti jezi proti barbarom, ki se ponajajo
z dvatisočletno kulturo, je že vzplapolal
nov plamen in nam ponovno dokazal, da
nam od teh ljudi ni pričakovati pomirjen-
ja, da oni razumejo narodno pomirjenje
samo v tem, da mi izginemo. To je žalost-
no dejstvo.

V noči z 8. na 9. septembra so požga-
li dvorano »Konsumnega društva« v Ro-
janu. Kmalu po polnoči je pričelo goreti.
Pravijo da so zažgali z vžgalno bombo,
a to ni verjetno. Gotovo so polili prostora
z bencinom in tiho zažgali. Fašisti sa-
mi tajé to dejanje, ker stanujejo v isti hiši
in ker jih je teh dejanj sram.

Dejali so, da so požgali Narodni dom
pri sv. Ivanu radi tega, ker je neki Slove-
nec izkopal mrtiče pri Krmini. Izkaza-
lo se je pa, da je dotični Giovanni Bon
Italijan. Danes so moralno poraženi in ni-
majo več toliko časti in ponosa, da bi pri-
znali svoj gnjusni zločin.

Dvorana je zgorela, škoda je velika,
gasilci so rešili le sosednja poslopja, orož-
niki so aretirali vrsto ljudi, med temi tudi
nekega Sovenca, kateremu je bila pover-
jena skrb za dvorano. Podtikajo mu, da je
vrzel bombo v dvorano. Hina vci!

»Edinost« je prinesla ob tej priliki lep
članek »Vitezom ognja«: radi tega so fa-
šisti pozvali ravnatelja »Edinosti« na dvo-
boj. Kakšna ironija! Berite Schoppenha-
uerja, vitezi cenjeni, videli boste, da pravi
ta filozof, da se dvoboja poslužuje mesto
dokaza resnice le oni, ki nima prav. Da-
nes niti zagovarjati ne morete več svojih
nesramnosti.

Protest Političnega društva „Edinost“

Po požigu dvorane v Konsumnem
društvu v Rojanu je odposlalo Po-
litično društvo »Edinost« na ministrske-
ga predsednika v Rimu sledečo brzo-
javko:

Ministrskemu predsedniku

v

Rimu.

Dogodkoma od 2. t. m., požigu Na-
rodnega doma pri Sv. Ivanu in opusto-
šenju hotela »Europe«, pri kateri priliki
so bili brutalno tepeni mirni meščani, se
je pridružil preteklo noč požig v poslopiu
Konsumnega društva v Rojanu. Požgana
je bila dvorana, ki je služila za gledališke
predstave, telovadbo ter šolo za petje in
glasbo. Požar se je zanetil z vžgalno
bombo. Položaj je neznosen in obupen.

Politično društvo »Edinost«.

Naši profesorji pri ministru

V imenu slovanskih profesorjev naše
dežele je govoril profesor dr. Andrej Bu-
dal naučnemu ministru to-le:

»Ekscelenca! Bodite mi dovoljeno iz-
raziti najvišjemu predstavniku šolske
oblasti spoštljiv poklon in udanost slovan-

skih srednješolskih učiteljev Julijske Be-
nečije.

V delokrogu Zveze srednješolskih u-
čiteljev vršijo slovanski profesorji delo, ki
stremi za obrambo koristi srednjih šol Ju-
lijske Benečije vobče in slovanskih sred-
njih šol posebej. Tozadevne zahteve,
predložene svoječasnemu šolskim oblastim,
se v končni obliki zopet povzamejo v
spomenici, ki jo Zveza srednješolskih uči-
teljev predloži naučnemu ministrstvu.

Slovanski srednješolski učitelji bi ob
tej priliki radi opozorili Vašo Ekscelenco
na dejstvo, da sedanje število slovanskih
srednjih šol nikakor ne zadostuje najnuj-
nejšim kulturnim potrebam slovanskega
prebivalstva. Premnogi slovanski dijaki
teh dežel morajo nadaljevati učenje v Ju-
goslaviji, drugi ga sploh ne morejo nade-
jevati. Take okoliščine ne škodujejo sa-
mo nam Slovanom, temveč nasprotujejo
po našem mnenju tudi najvišjim koristim
države.

Zavračajoč sleherno misel na ireden-
tizem, ki so ga nekateri tukajšnji listi z o-
brekljivo gonjo hoteli podtakniti slovan-
skim profesorjem, nameravajo naši slo-
vanski tovariši vršiti delo pomirjenja du-
hov in odkritega bratstva obeh plemen,
italijanskega in slovanskega, ki živita
vкуп na tem ozemlju. Oni so trdno prepri-
čani, da jim bo Vaša Ekscelenca blago-
hotno pomagala vršiti v tej deželi plodo-
nosno delo vzgoje in resnične človeške
izobrazbe.

† Franc Bratuž.

Težko nam je, ko pišemo te vrstice,
kruta smrt nam je potisnila pero v roke.
Enega naših najboljših mož, zavednih
Slovencev in skrbnih družinskih očetov
je pobrala smrt Franca Bratuža, usluž-
benca Narodne Tiskarne, ki je bil znan in
spoštovan med vsemi goriškimi meščani,
ni več med nami. Še pred kratkim smo ga
videli, ko je vesten v službi tekal po go-
riških ulicah in nas pozdravljal s prijaz-
nim nasmehom, danes ga ni več. Komaj
moremo razumeti njegovo smrt.

Pokojni je bil skozi dolgo vrsto let
zvest uslužbenec Narodne Tiskarne, pri
kateri je delal tudi zadnji čas, dokler mu
je to pustila zavratna bolezen. Samo tik
pred vojno je bil le kratak čas uslužben
pri »Novem času« v ekspediciji.

Med vojno je bival ves čas v Gorici,
dokler je bilo mogoče in je vztrajal med
ognjem in granatami v strahu in trepetu;
že tedaj si je omajal sicer trdno zdravje.
Ko so zavzeli Italijani Gorico, so ga od-
peljali z družino v južne kraje, kjer je ži-
vel ves čas v pomanjkanju. Ki je povzročil
Italije je dobil hud prehlad, ki je povzročil
vnetje obisti. Ta bolezen je ostala kronič-
na. Zadnje dni junija se je bil ponesrečil,
da je bljuval kri. Od takrat mu je bilo
vedno slabše, dokler se ni pojavila pleu-
ritis, kateri se je pridružilo zopetno vnetje
obisti: ti boleznici pa je sledila neizogibna
smrt.

Pokojnik je bil vzor delavnega mo-
ža, globoko veren in skrben za svojo dru-
žino, povsod poznan, povsod spoštovan,
v službi vesten, marljiv, natančen in za-
nesljiv, da so ga vsi visoko čislali. Svoje
otroke je izlojal in jih na ta način preskr-
bel. Ko je prišel čas, da bi moral živati
sadove svojega truda, je izdihnil blago
dušo.

Pokojniku najpovrne Bog njegov
trud in njegovo plemenitost z večnim živ-
ljenjem, njegovi soprogi in otrokom ter
vsem ostalim pa izrekamo, naše sožalje
ob težki izgubi!

Poziv!

Županstva so vdobila nalog, da mo-
rajo do 16. septembra sestaviti porotno
listo. V interesu slovanskega dela prebi-
valstva, ki pripada pod goriško poroto —
to je bivša Goriška od Notranjske sodni
okraj Idrija, (dočim pripada postojnski
sodni okraj pod tržaško poroto) in sodni
okraj Trbiž — pozivljamo vsa županstva,
kakor tudi vse zaupnike naše narodne or-
ganizacije, da skrbijo za to, da bo porotna
lista popolna.

Vsakdo, ki ima zakonite predpogoje
za vpis v porotno listo, naj se v resnici tu-
di vpiše.

Vsi, ki plačujejo 20 lir direktnega dav-
ka, ki so 30 let stari in ki so sposobni v
pisanju, imajo pravico do porotniške
časti.

Opozarjamo tudi vse one, ki imajo
te pogoje, da se prijavijo pri županstvih
z vpis v porotno listo, ter da reklamira-
jo, ako so bili pri sestavljanju liste izpu-
šeni.

Sprejmite čast in žrtve v svojem
lastnem interesu, kakor tudi v interesu
celokupnega naroda.

Opomin!

Naše ljudstvo se od raznih bank, za-
sebnih spekulativ v zadevi vojne od-
škodnine silno bega. Vsak spekulativ ima
že pravico, da nastopa med našim ljud-
stvom v imenu države. Tako so hodili v
Batah v zadnjem času med prebivalstvom
razni spekulativ, ki so trdili, da morejo
edino oni vojnimi oškodovancem priskrbe-
ti rešitev vojne odškodnine.

V Tolminu nastopa tudi neka banka,
ki se našim ljudem celo ponuja, da jim
pokupi vojne odškodnine. Čuditi se mo-
ramo nesramnosti, nečlovečnosti, neusmi-
ljenosti teh spekulativ, da hočejo iz go-
spodarske bede kovati sebi zlate cekine.

Naše ljudstvo, pa opozarjamo, da se
ne pusti zapeljati po teh spekulativih, da
ne podpiše nobeni firmi, nobenemu itali-
janskemu odvjetniku ali pa pisarnam, ki
vodijo ta »kšeft«, pooblastila ali prekure,
dokler se ni posvetovalo s tem ali drugim
pametnim človekom, ki se spozna v tej
zadevi.

Svetujemo našim ljudem, da se po-
vsod organizirajo v zadrugah vojnih o-
škodovancev, ki bodo prav gotovo boljše
zastopali interese našega ljudstva, kakor
rakne banke in drugi spekulativ.

Za otvoritev zaprtih slovenskih in hrvat- skih ljudskih šol v Istri in na Goriškem.

Interpelacija poslanca Podgornika.

Poslanec Podgornik je predložil mi-
nistrskemu predsedniku interpelacijo, v
kateri ga vpraša kakšne ukrepe namerava
ukreniti, da se zopet in čimprej otvorijo
ljudske šole s slovenskim ali hrvaškim
učnim jezikom, ki so se zaprte, toliko v
Istri, kolikor na Goriškem, in sicer vsaj v
šolskem letu 1921—22, ker so omenjene
zaprte ljudske šole dosegle že ogromno
število 150.

Na to interpelacijo je dobil poslanec
Podgornik ta le odgovor:

»Dejstvo, da se ni otvorilo nekoliko
manj nego 100 slovenskih in hrvaških
ljudskih šol spriči 400 šol, ki so se zopet
otvorile, se ima pripisati deloma izpre-
menjeni narodnostni razvrstitvi prebi-
valstva v Julijski Benečiji vsled udej-
stvitve premirnih pogodb; deloma se
mora pripisati tudi pomanjkanju primer-
nih prostorov, posebno v zonah, kjer so
se vršile vojne operacije, in pomanjka-
nje učnih sil.

Kr. vlada zastavlja vse sile, da bi
premagala omenjene ovire. Kakor je de-
lala doslej, tako bo skrbela tudi tekom
prihodnjega šolskega leta, da da otvoriti
one slovenske in hrvaške šole, ki se bo-
do zdele v skladu s potrebami prebiva-
lstva. V ta namen so bila izdana navo-
dila za popravo šolskih poslopij in pri-
pravo učnih sil.

Število poslujočih šol v zadnjem
šolskem letu je znatno višje nego ono iz
l. 1912—20 in posebno višje nego leta
1918—19.

Za otvoritev naših srednjih šol

2. interpelacija posl. Podgornika

Poslanec Podgornik je predložil mi-
nistrskemu predsedniku interpelacijo, v
kateri vpraša, zakaj se nista zopet otvo-
rili srednji šoli (učiteljske in gimnazijske)
s slovenskim učnim jezikom v Gorici,
in ali se nameravajo ukreniti potrebni
ukrepi, da se ti šoli zopet otvorita v šol-
skem letu 1921—22 v njunem naravnem
sedežu v Gorici, glavnem mestu dežele.

Na to interpelacijo je dobil poslanec
Podgornik ta le odgovor: Za potrebo slo-
venskega prebivalstva na Goriškem in v
krajih, ki spadajo na Goriško, se je po-
skrbelo doslej z realno v Idriji, z učiteljskim
v Tolminu in z nekaterimi
gimnazijskimi tečaji, ki so se najprej usta-
novili v Idriji in se niso mogli pozneje
preložit v bolj primeren sedež zaradi
tehničnih vzrokov, ki niso odvisni od vo-
lje kr. vlade. Otvoritev slovenskih sred-
njih šol v Gorici bi zadele na ovire vsled
tamošnjih stavbnih razmer in bi odaljila
te šole spriči sedanje razvrstitve prebi-
valstva od kraja, odkoder bi najbrž dobi-
vali največ gojencev.

Na vsak način si kr. vlada pridržuje,
da bo zopet vzela v pretres vprašanje
slovenskih srednjih šol v zvezi z njho-
vo ureditvijo.

Dopisi.

— Šempeter. Šempeterska mladina
se je sešla v četrtek, dne 8. t. m. ter pod
okriljem društva »Prešeren« priredila v

korist istrskih žrtev zabavni dan. Dasi je
bilo naznanjeno samo pred cerkvijo, se je
dvorana »Kmet« društva do malega na-
polnila. Ob pol 6. uri je pričel na novo
ustanovljeni tamburaški zbor udarjati pre-
cej dobro razne komade. Nato so nastopili
igralci ter igralke z sledečimi enodejan-
kami: »Za čašico kave«, »Čarodejna briv-
nica«, »Vedež Miha«, ter »Izgubljena sta-
va«; dasi so prvič nastopile vse te moči,
so igrali prav dobro, vsi brez izjeme. Med
odmori je zapel moški zbor »Prešerna«
razne pesmi. Krona večera je bila vinska
trgatev, šaljiva pošta, ter razprodaja
cvetlic, vmes ves večer kakor tudi med
sporedom, so neutrudljivo udarjali mladi
tamburaši, da je bilo veselje; hvala in
čast jim. Zaključna točka pa je bila leci-
cija groznega venca, ki je visel sredi
dvorane. Skupilo se je za njega 110 lir. —
Točno ob določeni uri ter brez najmanj-
šega šuma smo se podali k počitku, nesoč
zadovoljnost v srcu, da smo videli to našo
mladino, naš up, in njih bodočnost tako
disciplinirano, ter vneto za svoj narod. —
Istrski nesrečni bratje dobe od tega svoj
obulus.

— Iz Grahovega. Našli so se v neki
kotlini na Stržiškarski planini ostanki one
ženske, ki se je zgubila v letu 1919 po zi-
mi na preložišču iz Bohinjske Bistrice v
Stržišče pri velikem voglu. Doma je bila
iz Bukovskega vrha. Zajela jo je megla
na visokem hribu v snegu in mrazu, da je
zgrešila pot ter zmrznila. Na ostankih je
bilo videti le še čevlje in v čevljih kosti,
na mestu je videti segniti tobak, pratike,
lase in nahrbtnik, vse drugo je izginilo.
Na sumu je bilo, da je bila napadena in
umorjena, kakor se pa sedaj lahko sodi,
se je le ponesrečila. Oblasti tega ni nobe-
den naznanil, ker bi imel radi tega kako
dolgo pot in ker je onkraj meje. Prav pa
je, da se izve že radi onih, ki so bili na
sumu umora, da se jim ne bode po krivici
kaj očitalo.

— V Obloke, kamor spada tudi Huda-
južna, hodijo k maši nekateri mladeniči,
ki spadajo še pod očetovsko palico. —
Vstavlja se le ob cerkvenem obzidju s
klobukom na glavi in cigaretami v ustih
ter klepetajo med celo službo božjo, tako,
da so drugi verniki moteni. Vprašamo
take ljudi, ali hočejo s tem pokazati njih
surovost ali pa imponirati olici.

— Iz Grahovske občine. V tekočem
mesecu so se vršile v tukajšnji občini ta-
kozvane orožne vaje raznih vojaških od-
delkov med temi tudi Batt. Vicenza. Te
vaje so pa bile bolj podobne vaje za umi-
čevanje in pobiranje krompirja, sadja in
krme. Pregazili so travo po senošetih.
Lastniki senošet so se obrnili do povelj-
nika za odškodnino, zavrnil pa jih je, češ
da po zraku ne morejo hoditi. Neki ubožni
vdovi, ki je sama spravila skupaj toliko
krme, da se priredi edina krava, je voja-
štvo odneslo brez milosti vso krmo. Neki
vbogi ženi, ki je imela edini pridelek
malo krompirja so ji vsega vojaki odnesli.
Ko jih je prosila, naj pustijo krompir, je
obrnil vojak proti njej puško; k enemu
kmetovalcu na samoti pri Nem. Rutu je
privrlo neki dan 15 vojakov, med njimi
en korporal. Vdri so na nezrelo sadje,
polomili drevesa, poteptali ajdo. Ko jim je
gospodar rekel, naj pusté sadje, ker ni še
zrelo, zarohnil je v njega korporal ter mu
predbacival, kako so Nemci v Italiji delali,
da se s tem maščujejo.

Na Koritnici sta dva moža med seboj
govorila; med govorjenjem je prišla tudi
beseda »hudič«. Poslušal je v bližini neki
sergente. Kar naenkrat začne enega teh
mož neusmiljeno klofutati in z samokre-
som groziti, letel je za njim celo do hiše,
kjer stanuje, češ da je njemu rekel
»hudič«.

Na Koritnici so ponoči lomili v stano-
vanje, ker se jim ni hotel odpreti, so odlo-
mili pri vratih kljuko. Gospodinja je pri
oknu klicala na pomoč, nato so nasilni vo-
jaki odšli. V isti hiši so pa isto noč zmanj-
kale kokoši. Ob cesti so mimogrede pre-
tepali s palicami sadna drevesa; ali je
sadje zrelo ali ne, doli z drevesa mora!
Neki častnik je celo avtomobil vstavil, da
so vojaki ob cesti sadje pobrali in dreve-
sa zmlatili. Zlasti pa je bil temu divjanju
prizadet Nemški Rut. Poveljniki so sicer
imeli ukaz poplačati, kar vojaštvo vzame,
ali plačalo se je le malo.

— Iz Hudajužne. Ob priliki javnega
shoda dne 28. avgusta t. l. v Hudajužni, je
bil navzoč tudi uradnik civilnega komisa-
rijata tolminskega. Pri pogovoru z gospo-
dom poslancem Ščekom radi netočnih re-
šitev pritožb za povračilo škode, ki jo je
napravilo vojaštvo po njivah in poljih, se
je uradnik opravičeval, da so županstva
kriva, ker dajo premalo natančne podatke,
češ, da ni naveden vojaški oddelek,
ime vojaka, parcela, kjer je bila storjena

**Danes ob 8. uri zvečer se vrši pri Zlatem Jelenu predavanje dr.
Resa o Danteju. Vsi na predavanje!**

škoda ter da ni precejena škoda itd. Tako opravičevanje je prazno, kajti vojaške oblasti pač vedo, kakšne oddelke so poslali v ta kraj. Vojak, ki bo kradel, ne bo povedal svojega imena in tudi drugi ga ne bodo izdali. Kako točno se pri komisariatu rešujejo prošnje, navedemo samo en konkretni slučaj. Odbor osnovnega ognje-gasnega društva na Grahovem je civilne-mu komisariatu predložil 15. aprila pravi-lno sestavljena pravila v slovenskem jeziku. 26. avgusta pa se je ista vrnilo, da mora biti en izvod prestavljen v italijan-skem jeziku. Zato se je rabilo čez štiri mesece. Ali je tudi pri tem županstvo za-krivilo? Krivde zviniti na podrejene ob-lasti je prav lahko ker morajo potrpeti.

Občan.

— Iz Raške doline. Ob vsih potokih težijo kupi in kupi raznega lesa, ki izgub-lja vrednost. Kupčija z lesom je tako ne-naglomna padla, da bodo marsikdo tiso-čake zgubili, mesto da bi jih zaslužili. De-lavci se dan za dnevom zgubljajo v Jugo-slavijo iskati si zaslužka. Na Rumunsko pa je odšlo iz grahovske občine čez 80 delavcev.

Politični pregled.

— Zapadna Ogrska preživlja težke dni. Mažari so jo izpraznili in zasedli Av-striji. Toda hitro so se Mažari skesali in danes imajo že zopet Mažari vso deželo v rokah. Ententa bo imela dovolj dela, da bo naučila Mažare, da bodo ti spoštovali podpisane pogodbe.

— Angleško-irski spor. Listi javljajo, da je sklepali iz zadnjih vesti iz Dublina, da se bodo irski poslanci sestali z britan-skimi delegati na konferenci v Invernes-su. Smatra se celo, da so irski delegati že imenovani. — To vprašanje napreduje kaj počasi.

— Čehoslovaška proti pripustitvi Madžarske v Zvezo narodov. Oficiozno glasilo »Čas« piše z ozirom na vprašanje pripustitve Madžarske v Zvezo narodov, da naj se odklone tozadevna prošnja Madžarske, ki bi hotela kljub svoji očitni boje-vitosti vstopiti v tako miroljubno usta-novo, kakor je Zveza narodov. Madžar-ska ni še dala dokaza, da se res želi pod-vreči določbam mirovne pogodbe. Ona namreč vpoštevata samo one določbe, ki so ji v prilog in se ne ozira na dolžnosti in obveze. Madžarska ni še izročila zapadne Ogrske Avstriji, ni še razorožila svoje vojske in tudi ni pokazala volje, da name-rava prenehati z vojnimi akcijami. — Tu-di Beneš je govoril proti Mažarski.

— Vojaški nabori. Zakon o vojaških naborih razširjen na anektirane pokrajine. Na seji ministrskega sveta se je raz-pravljalo o razširjenju zakona o vojaških naborih na anektirane pokrajine. Ministr-ski svet je odobril na predlog vojnega mi-nistra Gasparotta zakonski odlok, ki raz-širja na nove pokrajine zakone o vojaških naborih. Zakonski odlok določa vpisova-nje državljanov novih pokrajin v vojaške sezname, in sicer državljanov, rojenih do 1. 1882. K vojaškim naborom bo klican najprej letnik 1901. Čas naborov se bo do-ločil pozneje. Smatra se, da se nabori ne bodo vršili pred aprilom leta 1922. Oni, ki so bili vpisani v avstro-ogrske vojaške sezname, ni treba da se vpišejo še v ita-lijanske.

— Poljska ima ministersko krizo.

— Italija. V Rimu je prišlo do spopa-da med katoliško mladino in policijo. — Člani italijanske misije na Dunaju so izro-čeni sodišču. Gre za sleparijo. — Izva-žanje žita iz Italije je prepovedano.

— Boj v Mali Aziji. Zadnje vesti, pri-šle z bojišča, potrjujejo, da se je Grkom posrečilo po 8-dnevem boju napredo-vati kakih sedem kilometrov na sanga-rijski bojni črti. Njihove izgube znašajo kakih 20.000 ljudi. Vest, da so Grki za-vzeli Angoro, je nevtemeljena. Grki se nahajajo kakih 40—60 km daleč od An-gore.

— Rusija ne bo dovolila zaveznikiškim komisijam, da pridejo v Rusijo? Agencija »Reuter« pravi, da pomeni odgovor ruske vlade na noto pariške komisije za pomoč Rusiji, da bo vsaki komisiji prepovedan prihod v Rusijo. Ta odgovor je bil poslan radiotelegrafskim potom raznim vladam.

— Francija. Agencija »Havas« javlja, da Francija ni pristala na predlog, stav-ljen na zadnjem zborovanju Zveze na-rodov, glede znižanja stroškov za vo-jaštvo. Po francoskem mnenju se po proračunih za stroške za vojaštvo ne more presojati mera oborožitve.

Iz Jugoslavije.

i. Atentat na ministra dr. Kukovca je bil pripravljen stem, da so podminirali cesto, po kateri se je imel peljati omenje-ni minister v Celje.

j. Volestvom v Ljubljani se ne bo po-dajšal, da se je to z več strani želelo.

i. Za reorganizacijo radikalne stran-ke. Kakor poročajo listi, je izdal minis-trski predsednik Pašić kot predsednik glavnega odbora radikalne stranke pro-glas vsem okrožnim odborom, v katerem pravi, da je treba začeti preureditev ra-dikalne stranke, katero je treba na vsem teritoriju krajevo reorganizirati.

j. Kralj Aleksander je zapustil poste-ljo. V teku enega meseca se baje po-vrne v Belgrad.

j. Direkten promet med Zagrebom in Reko. »Riječ« poroča iz Rima, da se je med jugosl. in italijansko delegacijo dose-gel sporazum o vzpostavitvi direktnega prometa med Zagrebom in Reko.

j. Ministrski stolčki. Odobren je bil zakonski predlog o centralni upravi. Mi-nistrski svet bo štel v bodoče poleg mi-nistrskega predsednika 12 ministrov. Portfeji so razdeljeni tako-le: 1. pravo-sodstvo in vere; 2. prosveta; 3. zunanje 6. vojska in mornarica; 7. gradjevine (stavbe); 8. promet, pošta in telegraf; 9. poljoprivreda in agrarna reforma; 10. šume in rude; 11. trgovina in industrija; 12. narodno zdravje in socialna politika. V vsakem ministristvu bo šef vsak oddel-kov »vrhovni načelnik«, ki kot uradnik varuje neodvisnost V velikih resortih se morejo specialne naloge poveriti držav-nim podtajnikom.

Domače vesti.

+ Brje. Bralno in pevsko društvo v Brjah priredi dne 2. oktobra veliko vese-lico s petjem ter narodno igro s petjem. Anzengruberjev Krivoprišežnik. Opozar-jamo sosednja društva, da bi za ta dan ne prirejala veselice.

+ Podružnica »Slov. plan. društva« v Cerknem priredi v nedeljo, dne 18. t. m. planinski izlet na Porezen. Odhod iz Cer-kna ob 3. uri zjutraj. Potrebna okrepčila naj vsak vdeleženev vzame seboj. Za slu-čaj slabega vremena se izlet prenese na prihodnjo nedeljo, dne 25. t. m. Vabljeni so vsi člani in prijatelji planinstva.

+ Batuje. Veselica katero je priredilo Slov. izobraz. društvo v Batujah dne 4. t. m. je uspela nepričakovano dobro in po-kazala zmoglosti fantov in deklet na o-dru. Igra »Deseti brat«, za katero so se člani igralci skrbno pripravljali, so častno rešili svoje vloge v splošno zadovoljnost občinstva. Ta je druga prireditev v tem letu, ki je sijajno uspela. Med točkami pri obeh veselicih so ubrano peli razni pev-ski zbori, kakor dobro izvežbani šturski črniški, selski in rihemberški.

Le tako naprej!

+ Rihemberk. O priliki semnja na bendimsko kvaterno (25. septembra t. l.) bo na dvorišču »Hranilnice in posojilnice« (prej hotel Ličen) po drugi maši ob 11. uri velik javen ljudski shod. Na shodu go-vorita g. dr. Besednjak, glavni urednik »Edinosti« in g. dr. Biteznič iz Gorice. Vabijo se vsi bližnji naši sosedje, posebno pa Dornberg, Prvačina in Dol. Branica. Isti dan ob 3. uri bo na istem prostoru ve-lika narodna veselica, pri kateri sodeluje 9 sosednjih društev. Vabijo se vsi prijate-lji poštene zabave in vsi, ki jim je pri sr-cu delo za pravo narodovo izobazbo. Na-tančnejši vsposred prinese prihodnja »Gor. Straža«.

+ Iz Dornberga. Društvo »Naprej« v Dornbergu, priredi dne 2. oktobra t. l. v prostorih g. Kerševanija veliko narod-no veselico s slavnostno otvoritvijo trgat-ve. — Natančen vsposred prihodnjč.

+ Tamburaško-pevski zbor v Selu priredi dne 18. septembra 1921 veselico. Na usposredu je petje, godba, igre i. t. d. K obilni udeležbi vabijo odbor.

Akad. ter. društvo »Adrija« v Go-rici. Prosvetni tečaj se vrši v petek in soboto, 16. in 17. t. m. v Gorici pri Jelenu s sledečim programom: V petek 16. t. m. ob 9. uri dopoldne: 1. Pozdrav predse-dnika. 2. prof. Jos. Birs: Ideje narodov. Ob 3. uri popoldne: stud. phil. R. Bedna-rik: Socializem in družba. V soboto 17. t. m. ob 9. uri dopoldne: stud. iur. Jos. Pav-lin: Dijaštvo in javno delovanje. Ob 3. uri popoldne: 1. stud. phil. R. Nemec: Kaj je življenje? 2. stud. art. Iv. Čargo: R. Ja-kopič in Iv. Grohar.

Obračamo se tem potom na goriške rodoljube, da nudijo dijaštvu, ki pride z dežele v teh dneh potrebna prenočišča. Ne reflektira se na bogve kako komodo, zadovoljuje se s primitivnim težiščem. Ponudbe naj se pošljejo na predsednika Jos. Pavlin, stud. iur. Via Ponte Isonzo 63 tu. Odbor.

»Bralno in pevsko društvo v Štandrežu« priredi v nedeljo dne 18. septembra t. l. »Narodno slavnost« na prostoru gg. Pontoni pri cerkvi. Začetek točno ob 3. uri pop. Razen domačega pevskega in tamburaškega zbora nastopijo: »Pevsko in glazbeno društ. iz Bilj«, »Tamburaški zbor iz Vrtojbe«, »Slovensko izobraževalno društvo iz Mirna«, »Pevsko izobraževalno društvo »Prešeren« iz Št. Petra, pevsko društvo »Svohoda«

Renč, »Pevsko društvo in Vogerskega« ter »Pevski zbor iz Solkana«, za tem se bo predstavljala »Veriga« ljudska zgodba v treh dejanjih. Po končanem vsposredu pro-sta zabava in šaljiva pošta. K obilni ude-ležbi uljudno vabi ODBOR.

+ Smrtna kosa. V nedeljo ob 9. uri dopoldne je v Gospodu zaspal Anton Stres, star 23 let; bil je edinec doma. Oče mu je umrl v zgodnjih letih, mati pred 4. leti, sedaj se je preselil na oni svet še dra-ži Anton. Na svidenje nad zvezdami!

+ V Mariboru je umrla dne 11. t. m. po dolgi in mučni bolezni gospa Rezi Ber-tončelj roj. Jakli iz Kobarida. Zapušča ne-utolažljivega soproga, fin. respicijenta v Mariboru in šest nedoraslih otrok. Lahka ji jugoslovanska zemlja!

+ Izgubljeno-najdeno. Pri pogrebu Franca Bratuž se je našla zlata zapestni-ca. Kdor jo pogreša, naj se zglati pri u-pravi lista.

Našim čebelarjem! Čebelarji na Tolmin-skem se ne moremo hvaliti z dobro letino. Slabo [vreme spomladi je zelo neugodno uplivalo na razvoj čebelnih družin, a poz-nejša suša je preprečila ugodno pašo. Ne-kaj malega bo zalegla ajdova paša tam, kjer sejejo obilno ajde. Žal da naši kme-tovalci ne sejejo kranjske ajde, ki bolj medi in tudi obilneje obrodi nego naša ajda. Priporočal bi našim kmetovalcem, zlasti pa čebelarjem kmetovalcem, da si za pri-hodnje leto nabavijo kranjsko ajdo za seme, ki jo radevolje priskrbi kmetijsko in [vrtarsko društvo v Trstu po zmerni ceni. Pri tej priliki prosim, da odbor naše novoustanovljene čebelarke zadruge po-kaže nekaj več življenja, ker tu na Tol-minskem komaj vemo, da se je ustano-vila ta zadruga. Ali bi ne bilo dobro skli-cati vsaj v vsakem političnem okraja če-belarski shod, pri katerem bi bil navzoč vsaj en odbornik čebelarke zadruge, ki bi dajal pojasnila čebelarjem.

Zaradi bolezni sem prisiljen skriti svojo čebelorejo, zato prodam dvajset plemen-jakov z mladimi maticami. Panji imajo po 16 okvirjev nemške mere in dam vsak plemenjak takoj po ajdovi paši za 90 lir. Poleg tega prodam še 10 praznih panjev po 40 lir. — Franc Kašca nadučitelj v Tolminu.

Podoba svetogorske M. B. se prenese prihodnji mesec oktober iz Ljubljane v Gorico. Tako je sklenil odbor za obnovi-tev svetogorske Božje poti v zadnji seji. O tej slovesnosti bomo še natanko po-ročali.

Dornberg. V zadnji številki je tiskovni pogrešek zmanjšal v Dornbergu za Istro nabrani znesek za celih 300 lir. Ni se nabralo, kakor pomotoma tiskano, le 261 lir 60 st. ampak 561 lir 20 st.

+ Velika italijanska gledališka druž-ba bo igrala od 14. sept. do 6. oktobra o-pere »Rigoletto«, »Tosca« in Madame Butterfly« v gledališču »Verdi« v Gorici. Nastopi 150 oseb. Za obiskovalce z deže-le so avtomobili.

+ Umrl je na Ponikvah dne 7. t. m. ob 5. uri popoldne veleč. g. župnik v po-koju Jos. Golja. N. v m. p.!

+ Slovensko sirotišče je otvorjeno. Posrečilo se oživitvoriti vsaj eno zaveti-šče za našo mladino in sicer moški in žen-ski oddelk. Od sedaj naj se naša sl. žu-panstva obračajo na Slovensko sirotišče v Gorici. V moški oddelk bodo sprejema-li po možnosti in po okolnostih, dokler se ne otvori Slovensko Alojzijevišče, tudi u-čence nižjih razredov in v ženski oddel-ek tudi učenke. Kakor pred vojsko bodo skušali oživitvoriti tudi gospodinjski po-duk. Slovensko sirotišče ima na razpolo-go dve skoraj povsem ločeni hiši, v ka-terih je prostora za šestdeset gojencev.

+ »Kmečka in delavska zveza« za tominski okraj priredi v nedeljo 18. sep-tembra ob 3. popoldne v dvorani pri Mi-kužu pri Sv. Luciji javen shod o politič-nih gospodarskih in kulturnih zadevah v deželi. Na obilno vdeležbo vabi odbor.

+ V četrtek dne 15. t. m. vsi na ve-liki semenj v Dornbergu. — Dobra kapljica in dovolj zabave.

p. Zanimiva knjiga »Visokošolski študij v Italiji« je že izšla in stane L. 2.—; po pošti 0.80 L. več. Naroča se pri pred-sešniku »Adrije«; posegajte pridno po nji. — Vsem, ki so poslali denar, se je že razposlala po pošti. Odbor.

Konsumno društvo v Tolminu naznanja slavnemu občinstvu, da ima v svoji zalogi vse jedilno blago in sicer koruzno moko po 1.20 L. koruzo po 1.10 L., krušno moko po 1.80 L.; fino pšenično moko, kavo, slad-kor, olje, milo, vse po najnižjih cenah. Pri večjem naročilu koruze in koruzne moke da se 2% popusta. — Društvo kupule od kmetovalcev krompir, fižol in razna se-mena po primernih cenah.

4 dekleta sprejme v službo »Narodna Tiskarna« v Gorici.

ZAHVALA.

Podpisani se tem potom najiskrenejše zahvalujemo vsem sorodni-kom, prijateljem in znancem za dokaze sočutja tekom bolezni in ob smrti našega predobrega in nepozabnega soproga, oz. očeta, deda in tasta

FRANCA BRATUŽ

Prav posebno zahvalo izrekamo onim blagim dušam ki so nam v najtežjih urah priskočili dejansko na pomoč; dalje preč. duhovščini, da-rovalcem krasnih vencev in cvetic, gg. pevcem za ganljivo žalostinko ter vsem ki so spremili predragega pokojnika k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v cerkvi sv. Ignacija v petek, dne 16. t. m. ob 8. uri zjutraj.

Gorica, 10. septembra 1921.

Žalujoča družina Bratuž.

ZAHVALA

Globoko ginjeni po izrednih dokazih sočutja ob priliki bridke izgube lju-bljenega in spoštovanega brata, strica preč. gosp.

JOSIPA GOLJA,

upokojenega župnika,

kateri je umrl dne 7. in bil pokopan dne 9. t. m. na Ponikvah, izražamo naj-prisrčnejšo zahvalo vsem, ki so spremljali blagega pokojnika k zadnjemu po-čitku. Posebno hvalo smo dolžni domačemu in pečanskemu č. g. vikarju za njihovo duhovno pomoč in tolažbo, preč. gosp. župnika idrijskemu, ki je vodil pogreb, za gniljiv nagovor, vsem drugim gg. duhovnikom, ki so prihitali k po-grebu, občinskemu zastopu, domačim pevcem za lepp petje, domači šoli mo-žem in fantom, ki so pripomogli k pogrebu in vsem drugim, ki so izkazali blagemu pokojniku zadnjo čast.

Ponikve, dne 10. septembra 1921.

Žalujoči sorodniki.

POZOR!

Pred nakupom blagom blaga, oglejte si veliko manufakturno trgovino in krojačnico.

ANDREJ MAVRIČ

GORICA GOSPOSKA ul. št. 11 (prej ul. Carducci)

kjer najdete vsakovrste volneno blago za moške in ženske.

Rusko platno, tkanino, perilo, platno za rjuhe, percaill, zephir, brisače, žepne robce itd.

Znižane cene!

Brez konkurence.

Znižane cene!

Dobroznana gostilna
na Kornu št. 8

Jožef in Pavla Kamenšček

Postrežba z dobrimi mrzlimi in
gorkimi jedili in z izvrstnim
vinom.

Obvestilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da
sem otvoril svojo odlikovano **krojačnico**
na **Telovadnem trgu** (Piazza Ginnastica)
št. 3. vhod tudi iz Corso Verdi 28.
(Hiša Pečenko). V zalogi imam razno-
vrstnega blaga za nastopno sezono.
Priporočam se slavnemu občinstvu.

A. Kružič in sin.

Ivan Kacin izdel. orgeli harmonijev
SE JE PRESELIL v nove prostore Via
Stretta št. 3. (poleg cerkve sv. Ignacija)
kjer ima v zalogi nove in stare **HARMO-
NIJE** od 1500 lir naprej, kakor tudi violi-
ne, mandoline, qutare, furnir za mizarje
ter razne muzikalične potrebščine.

Štedilnike,

ljublanskega sistema, za vzidanje, izde-
lujem in imam v zalogi. — Izdelovalnica
štedilnikov **KRANJEC LUDOVİK**, Trnovo
pri Il. Bistrici.

Franc Prinčič

Katerinjev trg št. 2 - Gorica

Prodaja cementa **PORTLAND**

prve vrste.

Delavnica cementa in umetnega kamnja.

Zaradi opustitve parne opekarne

prodajo se po
ugodnih cenah
stroji za opeko, za izdelovanja zidakov,
strešne in votle opeke, zarez. strešnika,
žlebecov (coppi), navadnega strešnika in
radialne opeke za dimnike, železna garni-
tura za okrožno peč s čamotnimi kuril-
niki jermenice transmisije l. t. d.

Pojasnila daje Jos. Lavrenčič v Po-
stojni.

PRODAJALKA z večletno prakso
v mešani trgovini
dobro klasificirana moč se sprejme
tako **Podlogar & Petelin** Sv. Peter na
Krasu.

ANTON REBEK

priporoča slav. obč. svojo krojaško delavnico
v Gorici Via Duomo št. 11, kjer izvršuje
vsa v to stroko spadajoča dela. Postrežba
točna in solidna. V zalogi ima tudi vsako-
vrstnega blaga in razne druge potrebščine.

GOSTILNA V MARIBORU

zraven tovaran železniških vozov, kjer
je dober zaslužek je na prodaj. Natančne-
je se izve pri Volčiču Črnič št. 57.

GOSPIDIČNA

išče službe kot blagajničarka ali poslo-
vodkinja v trgovino z mešanim blagom,
ali v glavno tobačno zalogo, katero je vo-
dila že popoldne samostojno. Naslov po-
ve uprava »Goriške Straže«.

UČENKO z primerno šolsko izobraz-
bo, poštenih starišev išče za takojšnji na-
stop. **Vinko Šket.**

manufakturna trgovina, Il. Bistrica.

PRODAJALKA, storejšo, izvežbano
v manufakturni stroki, z dobrimi referen-
cami sprejme

Vinko Šket.

manufakturna trgovina, Il. Bistrica.

»IŠČE SE DRUŽABNIK za trgovino
mešanega blaga na deželi na prometnem
kraju. Prednost imajo samo dobro izvež-
bani trgovci. Ponudbe pod »Tako« na u-
pravo lista.

LEPO POSESTVO

z njivami, travniki in gozdom je na pro-
daj. Redi se lahko 5 krav, voda je dobra
in blizu, hiša in klev sta v dobrem stanu.
Več se izve v Zagačniku št. 1 blizu Pod-
melca.

KOLAR

išče dva izučena pomočnika. Nastop ta-
koj. Plača po dogovoru. **Franc Bevk**, Sv.
Križ-Cesta št. 122.

Vsled ženitve in pre- selitve se odda v NAJEM

veliko poslopje in obsežno zemljišče se-
stoječe iz njiv, vinogradov, travnikov, pašni-
kov in gozdov; na željo tudi goveja živina.

To za dobo **od 5-10 let.**

Natančneje se izve v

Kobiljeglavi št. 35 pri Štanjelu.

VABILO

na

redni občni zbor

»Hranilnice in posojilnice« v Črnovem,
reg. zad. z neom. zav.

ki se vrši v **NEDELJO 23. sept. 1921** ob
štirih popoldne v posojilniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorništva.
2. Odobritev računskih zaključkov za leto
1919 in 1920.
3. Dopolnilna volitev načelnštva.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času
ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje.

URADNIK

išče stanovanje

z dvema ali tremi sobami za takoj ali za
november. Ponudbe na upravo lista.

KOLČI! »Riparia Portalis« in druge
se kupuje vsako množino. Ponudbe pod
»Kolči na upravo« **Goriške Straže**, do
konca tek. meseca.

POSESTVO V VRTOVINU v vipav-
ski dolini obstoječe iz fužine, hiše in trav-
nikov, z vodno silo se ugodno proda. In-
teresi naj se obrnejo na upravo lista.

Brata CEJ slikarja

GORICA, Vja Ascoli št. 5

izvršujeta vsa slikarska dela ter se
priporočata slavnemu občinstvu.

Agenta

manufakturne stroke

išče trgovina v Gorici.

Naslov pove uprava lista.

BRIVNICA

Ludvik Coter Gorica, na Travniku št. 17
(Piazza Grande) se priporoča slav. ob-
činstvu.

Nova hnjiga za stavbenike

Ing. JAROSLAV FOERSTER

Ojačen Beton

Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe
iz ojačenega in neojačenega betona cena
Lit. 8.—. Dobiva se v Knjigarni K. T. D.
Gorica, Montova hiša.

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem
jaz **Josipina Plesničar**, dobro poznana
kot samostojna gostilničarka pred vojno,
sedaj **prevzela gostilno v Attensio-vi**
palaci na Kornu, (pri Gorjancu) v
svojo last in se tem potom najtopleje
priporočam za obilen obisk. Za dobro po-
strežbo z jedili in pijačo jamčim po zmir-
vih cenah v zadovoljstvo obiskovalcev.

JOSIPINA PLESNIČAR.

gostilničarka.

PRAKTIKANT,

že nekoliko vpeljan
v lesno industrijo,
se sprejme takoj.

Ponudbe s pogoji na upravo lista.

Henrik Vouk

ključavničarski in mehaniški mojster
Gorica, Vja Ascoli (p. d. Get) št. 5 7
izdeluje vsa ključavničarska dela, kakor:
štedilnike, železne ograje in vsa v to
stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.
Priporoča se slav. občinstvu v me-
stu in na deželi.

TESTENINE - PEKATETE

IZDELUJE ZOPET

TOVARNA V ILIRSKI BISTRICI

TRGOVINA

TEOD. HRIBAR - NASLEDNIKI

Corso Verdi št. 32.

Se priporočajo slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi za obilen obisk.

BLAGO SOLIDNO.

GENE ZMERNE.

DOBRO BLAGO po najnižjih konkurenčnih cenah
vsled mnoge prodaje

nakupi vsakteri, mešan ali vačan in vsakega stanu le pri dobro
znani domači tvrdki

KUŠTRIN & MARMOLJA

GORICA, ulica Carducci 25,

trgovina špecerijskega, kolonijalnega blaga in deželnih pridelkov.

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

:: V GORICI, ::

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

Telefon št. 50. Brzojavni naslov:
Ljubljanska banka.

Delniška glavnica **CENTRALA:** Rezerva SHS
SHS kron 45 MILIJONOV. **LJUBLJANA.** 45 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje,
Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge
po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v
bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8¹/₂ - 12 in od 3-5.

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Josip Kerševani, mehanik in puškar v Gorici, Stolni trg
št. 9. (desno) naznanja sl. občinstvu da mu je na novo došla velika mno-
žina blaga iz svetovno znanih tovarov. Novo
došlo blago prodajam po jako znižanih cenah.

Na pr. šivalne stroje **Orig. Mundlos, Pfaff,**
Gritzner, Adler, Neuman, Afrana in
Winseimann. Posebno opozarjam cenj. šivilje
in neveste na strokovni poduk za umetno ve-
zenje in krpanje, katero dajam brezplačno.

Dvokolesa: **Orig. Puch, Orig.**
Styria, Orig. Start, Waffnerad,
Regent, Kosmos, Helical in
mala motorna kolesa.

Velika izbira pušk, samokresov,
patron, dinamitnih patron, smodnik za

raztreljevanje kamnov in za lovce, ter potrebščine za zgoraj omenjene predmete.

Lastna delavnica in popravilnica Stolni trg št. 3.

Z jamstvom prodajam šivalne stroje dvokolesa in puške tudi na mesečne obroke

Za točno solidno postrežbo in konkurenčno ceno jamči.

Josip Kerševani mehanik in puškar

